

Valekieli

Meillä päin ollaan viime vuosikymmeninä totuttu puhumaan suomea. Asia on niin itsestään selvä, että sen julkisanominen tuntuu typeryydeltä. Ei ole. Ei ole mitenkään kiveenkirjoitettua, että olemme päätyneet mussuttamaan omaa kielitämme ruotsin tai venäjän sijasta. Se on itsepäisyyden ja kielipolitiikan tulosta.

Valmistelen romania, joka käsittelee kielen merkitystä identiteetille. Kuinka vähästä on kiinni, että asumme maassa jolla on varaa retostaa omalla kielellään. Naapurimaassa Venäjällä vähemmistökielten asema on surkea. Kieliä katoaa samaan tahtiin kuin sademetsässä eläinlajeja. Eniten minua kiinnostavat suomalais-ugrilaiset kielet, koska näen niissä vertailukohteen Suomen tilanteeseen. Marin, udmurtin ja mordvan kielillä ei saa kouluissa opetusta, ja jatkokoulutusmahdollisuudet ovat olemattomat. Suurin ongelma

kuitenkin on, etteivät kuolevat kielet vastaa nyky maailman asettamiin tarpeisiin. Kielellä, jossa kyllä on sanastoa kanteleentekoon ja laihon niittämiseen muttei kaupungistuvan väestön arkipäivään, ei ole tulevaisuutta. Ulkoapäin ylläpidetty kieli on valekieltä, jos käyttäjät eivät luo sitä. Miten säilyttää kieltä, jota edes sen puhujat eivät arvosta? Yksi ratkaisu voisi olla internet. Venäjällä internet on ollut vapaa, eikä opposition toimintaa ole juuri rajoitettu. Nyt jo puolella väestöstä on mahdollisuus käyttää nettiä, ja osuus kasvaa koko ajan. Kesällä säädettiin laki, joka mahdollistaa verkkosivujen asettamisen mustalle listalle. Pelkona on, että lakia käytetään vastaisuudessa myös kielipoliittisista syistä. Onneksi kielen katoaminen ei ole luonnonlaki. Kieli ei katoa, jos sen puhujat eivät katoa. Kieli ei katoa, jollei se menetä merkitystään puhujilleen.

Katja Kettu